Український державний університет імені Михайла Драгоманова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

Освітньо-наукова програма «Позашкільна освіта»

Рік навчання 1-й, семестр I-II

Форма навчання: очна (денна, вечірня), заочна

Галузь знань
А1 Освіта
Спеціальність
А1 Освітні науки
Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Викладач: проф. Биковська Олена Володимирівна, доктор педагогічних наук, заслужений діяч науки і техніки України
E-mail: o.v.bykovska@npu.edu.ua
https://uk.wikipedia.org/wiki/Биковська_Олена_Володимирівна
https://www.youtube.com/@OlenaBykovska

I. Основна мета навчання

Формування компетентностей аспірантів у процесі опанування основними положеннями теорії і методики позашкільної освіти

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна обов'язкова
Цикл спеціальної підготовки

III. Обсяг навчальної дисципліни

	Денна, вечірня форма навчання	*Заочна форма навчання*
Кількість кредитів	*4*	*4*
Загальна кількість годин	*120*	*120*
Лекційні заняття	*30*	*8*
Семінарські/практичні заняття	*30*	*10*
Самостійна робота	*60*	*102*

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Логіко-історична сутність теорії позашкільної освіти
1.1. Позашкільна освіта як система наукових знань
1.2. Історико-педагогічний генезис позашкільної освіти
Змістовий модуль II. Науково-методологічне обґрунтування позашкільної освіти як системи
2.1. Позашкільна освіта як відкрита соціальна система
2.2. Система організаційно-управлінського забезпечення позашкільної освіти
Змістовий модуль III. Методичні засади позашкільної освіти
3.1. Методика позашкільної освіти як складова педагогічної науки
3.2. Компетентнісний підхід у методиці позашкільної освіти

V. Результати навчання

ПРН4. Володіти теоретико-методичними основами позашкільної освіти.
ПРН5. Знати актуальні питання позашкільної освіти.
ПРН7. Володіти актуальними питаннями діяльності закладів позашкільної освіти.

	ПРН8. Знати основні положення методології позашкільної освіти. **ПРН10.** Вміти проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення у галузі позашкільної освіти. **ПРН12.** Володіти концептуальними та методологічними знаннями, спеціалізованими уміннями, необхідними для розв'язання значущих проблем діяльності закладів позашкільної освіти, розширення та переоцінки існуючих знань і професійної практики, демонструючи авторитетність і самостійність.
VI. Порядок і критерії оцінювання	Підсумковий контроль: екзамен Поточний контроль: оцінювання на заняттях, виконання індивідуальних завдань **Критерії оцінювання** Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основних та додаткових інформаційних джерел; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки. Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи. **Рівень відповідності критеріям** Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно вирішує питання, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь у наукових проєктах і конкурсах. Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно. Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово. Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем. Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.
VII. Політика курсу	Політика навчальної дисципліни передбачає дотримання норм академічної доброчесності, академічної свободи та інших норм законодавства України та нормативних документів УДУ імені Михайла Драгоманова
VIII. Основні інформаційні ресурси	1. Биковська О. В. Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи : моногр. К. : ІВЦ АЛКОН, 2008. 336 с. 2. Стратегія розвитку позашкільної освіти. 2-ге вид., перер. і доповн. / за ред. проф. О. В. Биковської. ІВЦ АЛКОН, 2021. 117 с. https://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/10888/Bykowska%20Olena-Strategiya_2021.pdf?sequence=4&isAllowed=y 3. Bykovska O. Implementation of Modern Approaches In Out-of-School Education = Упровадження сучасних підходів у позашкільній освіті / O. Bykovska, T. Bykovskyi // Наукові записки Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія :

Педагогічні науки : збірн. наук. стат. / Міністерство освіти і науки України, УДУ імені Михайла Драгоманова. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. CLVIII (158). С. 191–197. https://doi.org/10.31392/NZ-udu-158.2024.20
4. Концепція позашкільної освіти в умовах воєнного стану / О. В. Биковська, Д. Д. Оліфер, Г. А. Майборода та ін. К., 2024. 10 с. URL: https://pou.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/Kontseptsiya-pozashkilnoyi-osvity-v-umovah-voyennogo-stanu-2024.pdf
5. Биковська О. В. Освіта? Освіта! Освіта … Щодо категорії «освіта» http://education-ua.org/ua/analytics/1032-osvita-osvita-osvita-shchodo-kategoriji-osvita
6. Бех І. Д. Виховання особистості. К.: Либідь, 2003. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: Теоретико-технологічні засади. 280 с.
7. Бех І. Д. Виховання особистості. К.: Либідь, 2003. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: Науково-практичні засади. 344 с.
Биковська О. В. Теоретико-методичні основи позашкільної освіти // Директор школи, ліцею, гімназії. 2012. № 2. С. 24–30.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри позашкільної освіти 25.08.2026 р., протокол № 1